

Itàlia: un país, dues monedes?

A Brussel·les es compara Itàlia amb el Brexit: Itàlia no sols blocarà la reforma de l'eurozona, sinó que pot esdevenir el principal risc per a l'euro

Luigi di Maio, al capdavant del M5Stelle, va obtenir el 32% del vot a les darreres eleccions italianes, imposant-se de manera molt contundent al sud del país (50% a Nàpols, 60% en algunes regions). Amb una promesa de renda bàsica per a 3 milions de persones i una crítica frontal a la unió bancària europea, el M5Stelle va arrasar a les regions del sud en les quals el PIB per càpita al 2015 era de 16.500 €/habitant (34.500 €/h al Nord d'Itàlia, 22.500 €/h a Grècia).

Tots els partits euroescèptics italians (M5Stelle, la Lega, Fratelli d'Italia) han aconseguit sumats el 55% dels vots. Havent ensorrat els dos grans partits tradicionals, no es podrà formar govern sense algun d'ells liderant-lo. A la UE no havia passat mai una cosa semblant en un dels països fundadors.

El M5Stelle ha evolucionat amb relació a l'euro: de proposar un referèndum per sortir-ne ara volen crear una moneda paral·lela a l'euro. Han vist que no és viable celebrar un referèndum de sortida de l'euro: si s'anunciés a tres mesos vista, per exemple, el país no arribaria a la data en qüestió sense haver patit abans una greu crisi borsària, bancària i financera.

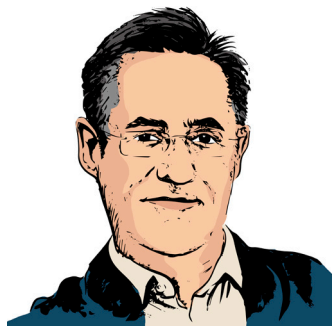
La creació d'una moneda paral·lela, en canvi, seria una manera de burlar la disciplina fiscal que imposen les normes de la UE aprovades en els darrers anys, així com també de recuperar sobirania monetària cedida en la creació de l'euro. Aquesta idea la va proposar al 2015 Varoufakis, però Tsipras no es va atrevir a implementar-la tot i haver guanyat el referèndum antirescat al juliol de 2015. Grècia va demanar un res-

cat convencional: el país no estava preparat per imprimir i gestionar una moneda paral·lela en poques setmanes.

La creació d'una moneda paral·lela seria una alternativa a la sortida de l'euro i a Itàlia hi ha un gran debat sobre el nou *fiscal money*: fer servir les noves finances modernes i les criptomonedes per crear nous mitjans de pagament fora del control dels bancs centrals, en aquest cas del BCE.

Per crear *fiscal money*, el Govern italià emetria unes *notes de crèdit*, posem per cas 1.000€ per cada ciutadà. Aquests crèdits es podrien fer servir per pagar impostos al Govern. Atès que serien acceptades per haver estat emeses pel Govern del país, també podrien finançar transaccions comercials.

Aquest nou mitjà de pagament debilitaria i afebliria l'euro com a moneda úni-

RAMON TREMOSA

ca comuna. Mario Draghi repeteix sovint, en les seves compareixences periòdiques al comitè d'Economia del Parlament Europeu, que l'euro és irreversible, i ho fa encara més després del Brexit. Si es comença a qüestionar aquesta idea, sobretot en els mercats financers, es podria obrir el compte enrere de la moneda única.

El nou *fiscal money* també agrada Berlusconi, ja que entusiasma els joves votants italians (un 40% han votat M5Stelle). Les pressions del BCE i de la UE contra aquesta idea seran molt grans si M5Stelle governa i la vol aplicar.

Itàlia no només ha posat bruscament el fre de mà a les il·lusions de Macron de reformar la zona euro, conjuntament amb la nova gran coalició alemanya, tot just abans de les properes eleccions europees: Itàlia ara amenaça també els avenços aconseguits en les dues darreres legislatures. El M5Stelle ha estat un ferm opositor a la unió bancària europea, que prohibeix fer servir diner públic per rescatar bancs. *De facto*, Renzi se la va saltar olímpicament el maig de 2017, rescatant amb 21.000 M€ públics la banca Monte Paschi.

D'altra banda, la Lega, el primer partit del bloc de dretes i especialment forta al nord, ha promès una rebaixa d'impostos. Això és impossible de conciliar amb la renda bàsica del M5Stelle i també amenaça les normes de disciplina fiscal de la UE.

Un eurodiputat italià em diu que la darrera campanya electoral ha estat la més populista de la història del seu país. Per tot plegat, a Brussel·les hi ha qui compara el recent vot italià amb el Brexit.

Eurodiputat independent pel PDeCAT